

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДИНАТЕ СІ!

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK V.

Ч. 9.

СЕРЕДА, 31. СІЧНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, JANUARY 31st, 1923.

No. 9.

VOL. V.

РУРСЬКИЙ БАСЕЙН ПІД ОКУПАЦІЮ ФРАНЦІЗ.

В окупованій території проголошено воєнний стан.

ДИССЕЛЬДОРФ, 27. січня. — В окупованій території видано заарештувати, які є рівнозначні з проголошенням воєнного стану. Вчора ввечері всі кав'ярні, готелі, театри і кабаре-ти замкнено о 10 годині.

Французи далі переводять арештованих в зв'язку з четверговими заворушеннями. Вчора ввечері ув'язнено около 20 націоналістичних провідників.

Вуглекопи по цілій Рурщині поступово покидають свою роботу, як також роблять се робітники в інших промислах. Бездніми комами можна тепер бачити всюди по цілій Рурській басейні. Локотини, змінні і тихі, є усталені по шахтах або на станціях; многи колони, з котрих перше виходили димом, тисячі тон вугля, не показують ніяких ознак діяльності.

Економічна сторона окупації Рурщини показала ся поразкою. З поширенням страйків не є правдоподібним, щоб положення поліпшило ся. Однак тут розуміють, що Франція рішала ся даліше ужити проти Німеччини сили.

До Рурського басейну прибувають два додаткові корпуси французької армії.

Бурмістр і директор поліції Діссельдорфу, які були арештовані в зв'язку з четверговими безпорядками, будуть суджені воєнним судом в Маєнс за неадекватне ладу і порядку.

Бійка між військом і населенням в Діссельдорфі.

ЛОНДОН, 27. січня. — Делегати "Сентрал Нюз" доносить про бійку між французьким військом і жителями Діссельдорфу. Німці захопили від кількох французьких жовірів зброю.

Кровава боротьба між французьким військом і населенням в Тресеці.

МАЄНС, 27. січня. — В вуличній боротьбі, яка вивязалась минулої ночі в Тресеці, ранено французьких жовірів і німецьких цивілів. В місті проголошено воєнний стан і проголошено 10 місячних урядників у відплату за вороже відношене населення.

Щоби ратувати французьких жовірів в вуличній боротьбі, колоніальні війська, які повинні служити в вулицях Тресеці, пішли боєм на тону. В Діссельдорфі і Кобленці існує стан облоги.

Мають приказ стріляти, коли є більше як 200 людей.

ЛОНДОН, 26. січня. — Кореспондент Райтера доносить з Ессена, що Французи повідомили бурмістра Ессена, що наслідком четвергових заворушень військо дістає приказ стріляти на кожду громаду людей, коли вона перевищує 200 осіб.

Прогнали около 100 Німців.

ДИССЕЛЬДОРФ, 28. січня. — Депортація німецьких урядників з Рурського басейну продовжується. Дотепер Французи прогнали около 100 осіб.

До Діссельдорфу не прибула пошта ні з Парижа ні з Берліна вже від двох днів.

РУРСЬКИЙ БАСЕЙН ВІДТЯГНІТЬ СВІТА ЧЕРЕЗ СТРАЙКИ.

ЛОНДОН, 29. січня. — Ціла окупована Надренщина приложилла нині свої сили до саботажа проти французької окупації Рурського басейну. В той час як Рурський басейн є цілковито відтятий від зовнішнього світа через страйки телеграфістів, телефоністів, робітників на водних дорогах і залізничників, страйки німецьких залізничних робітників поширили ся до Кольонії, Тресеці, А-ля-Чапелі і Кобленцу. Діссельдорф був ізольований в неділю ввечері через страйк телеграфістів і телефоністів.

Відомости з середини Рурського басейну є скупи. Строга цензура, злучена зі спорядними телеграфічними і телефонічними страйками, робила пересилане депеш майже неможливим.

Французькі війська зловж Рену і в Рурським басейні працюють над тим, щоб здавити німецький саботаж.

Страйк залізничників і телеграфістів в цілій Рурщині переведений вповні.

ДИССЕЛЬДОРФ, 29. січня. — Страйк німецьких залізничних робітників по цілій Рурській басейні був нині цілковито переведений, як також страйк телеграфістів. Страйк обняв також в часті телеграфічну і поштову обслугову.

Не видно кінця страйковим залізничників.

КОБЛЕНЦ, 29. січня. — В наслідок демонстрацій в містах Надренщини в неділю ввечері видано приказ замкнати ресторани о 10 годині.

Залізничний страйк в сій області є все ще в силі і нема ознак, коли він скінчить ся. Французи є в спроможі гонити пару потягів при допомозі військ.

Депортації німецьких урядників продовжують ся. Німці перенесли цивільну адміністрацію з Вісбадену до Франкфурту. За долара платено нині 32.000 марок. Відношене Французів до залізничних робітників остає на даліше "приятельське" і ні один з провідників не зівтав арештований.

Французи переводять масові арештованих.

ДИССЕЛЬДОРФ, 30. січня. — Французькі окупаційні влади розпочали вчора масові арештованих найвищих німецьких державних урядників, шефів бюр і муніципальних голов обслугову за відмову виконувати прикази. Арештованих проганяють ся до центральної Німеччини.

Французи зірвали залізничний тор.

БЕРЛІН, 29. січня. — Щоби не дати Французам зареєструвати 11 великих локотинів, німецькі залізничники пустили нині сі локотини через станцію в Кобленц зі скорістю поспішного потягу. Тоді Французи зірвали 300 метрів залізничного тору і застановили весь залізничний рух.

Завели цілові уряди.

ЕССЕН, 27. січня. — Французька окупаційна армія встановила нині між Рурським басейном і решта Німеччиною

СОВІТСКА РОСІЯ І ОКУПАЦІЯ РУРСЬКОГО БАСЕЙНУ.

(Кабелеграма до "Нью Йорк Таймса"). МОСКВА, 20. січня. — Тут викликав сензацію урядовий комунікат німецької амбасаді, в якому сказано, що

"1. Німецька політика в Рурщині містить ся в пасивній опорі французько-бельгійського наїзду.

2. Німецьким урядникам, крім транспортців, видано строгий наказ не виконувати розпорядків франц. влади.

3. Власники приватних копалинь заявили, що не будуть слухати французьких і бельгійських наказів і що приймуть на себе повну відповідальність за той непослух".

В Москві вважають ся се доказом, що остаточно прийшла вже сподівана в Європі криза. Дотично того становище совітського правительства є більш-менш сілкуюче:

1. Росія очікує і слідить пильно за ходом подій. Армія є готова, але поголоски, що вже зачав ся рух війська проти Польщі, є неправдиві.

2. Як політичний і торговельний союзник, Росія вповні симпатизує з Німеччиною, але не є обовязана супроти неї військовим договором і не буде помагати мілітарно теперішньому німецькому правительству проти Французів і Бельгійців.

Се становище з певністю змінилося, як би зайшли такі випадки: а) як би в Німеччині створено дійсне робітничє правительство, хоч воно і не було б комуністичне; б) як би Польща зачала мілітарну акцію проти Німеччини. Передаючи в нинішній "Правді", написана мабуть комуністом Бухаріном, говорить: "Як би Польща заатакувала Німеччину і викликала нову європейську війну, то крила польського білого орла будуть помагані раз на завжди".

Раківський вернусь з Льозанні.

Прем'єр України Раківський, який саме вернув через Берлін з Льозанні, заявив, що німецьке робітничтво має два вороги. — буржуазію німецьку і французьку, платить 72 процент податків а дістає тільки 25 процент з довоєнної зарплатної платні. Раківський каже, що Росія ніколи не підпише договору в Льозанні, який хоч би його навіть накинуто Туркам, мусить швидко піти в забуте.

В Москві не признають Польщі права до Сх. Галичини.

Росія гадає, що справа Мемеля і можливість конфлікту між Угорщиною і одною або кількома державами "Малої Антанти не вимагає під сю пору її втручення. Однак питання в тім, як вплинув би на неї французько-польський виступ проти Литви або Мемеля, або як би прийшов до війни між Румунією і Угорщиною.

Бо Росія не признає, щоб Бессарабія або Східна Галичина належали перша до Румунії а друга до Польщі. В кождій з тих двох провінцій є широко поширена українська національна свідомість, а допущення України до новоствореного Союзу Соціалістичних Радянських Республік змінить вплив українського націоналізму так тут як і в Харкові, столиці України.

Цілові уряди. Німці мають тепер платити найзвичайним податкам на продукти, які будуть ввозити з Рурського басейну.

СЕН. БОРА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКОГО НАЇЗДУ.

ВАШІНГТОН, 23. січня. — Сенатор Бора, республіканець з Айдаго, видав тут вчора заяву, в якій атакує французьку політику "безпощадного мілітаризму", називаючи її порушенням перемир'я, Версальського договору і "проступком проти гуманності".

Бора критикує також департамент стейту за його політику мовчанки і бездіяльності, кажучи, що Злучені Держави повинні були заявити своє становище бодай формальним протестом проти окупації.

"Се є ситуація, — каже сенатор Бора — в якій мовчанка не є чесним ділом для Злучених Держав. Перемир'я підписано на американських принципах, проголошених президентом Вільсоном і на тих принципах Німеччина зложила свою зброю.

"Згідно з тими принципами ми кілька разів заявляли урядово, що з німецьким народом, як з народом, в нас нема ніякого спору, а лише почувати симпатії і приязні.

"Тепер бачимо, що німецький народ піддано методу найбільш руйнівного і безпощадного мілітаризму, але супроти того ми навіть не спромогли ся на формальний протест. А прецінь нам годі мовчати серед таких відносин. Знаючи вже кілька місяців, до чого воно йде, ми повинні були скликати конференцію, щоб чесними і мирними способами запобігти тій кризі".

ПРОТЕСТ АНГЛІЙСЬКОГО РОБІТНИЦТВА.

ЛОНДОН, 25. січня. — Конгрес Професійних Союзів і виконавчий комітет Партії Праці видали спільний маніфест, в якому осуджують бездіяльність британського правительства в справі окупації Рурщини, та висказують солідарність з робітничтвом окупованої області і ззивають правительство, щоб воно вмішало ся в справу дипломатичним шляхом і якщо се можливе, приспівало з Злученими Державами.

Маніфест заявляє ся за предложенем той справи "Лідзі Націй" та за відкликанем французьких і бельгійських військ, поки Ліга не вирішить спірних точок.

Поклик звертає ся також до правительств Малої Антанти, особливо Польщі і Чехословаччини, щоби вони не дались намовити до окупації німецької території, бо таким чином викликали б Європі нову війну.

Окрема валюта для Рурщини.

ПАРИЖ, 20. січня. — Правительств Франції і Бельгії рішили сьогодні завести з днем 1-го лютого нову валюту в Рурській області і Надренщині. Тих грошей буде видано спершу на суму 1,000,000 французьких франків і вони будуть гарантовані резервою, створеною з продажів вугля, коксу, дерева і зібраних податків.

ПАРИЖ, 20. січня. — Статистика виявляє, що в цілій Франції зростає число неграмотних осіб. В останніх двох річках покликаних до військової служби хлопців було близько 30,000 неграмотних. Більше як 13,000 з того числа не вміє ні читати ні писати. Решта вміє лиш читати, а значна частина може лиш підписатися.

ЗАСУД ГАЛИЦЬКИХ КОМУНІСТІВ У ЛЬОВІ.

ВАРШАВА, 13. січня. — Після 36-денної розправи скінчив ся нині у Львові великий процес комуністів.

Комуністичного посла до союму Крульовського і шістьох інших комуністів засуджено на трілітню в'язницю. Трох комуністів засуджено на дволітню в'язницю. Прочих двадцять дев'яток обвинувачених увільнено.

Звільнене фєдаківців.

ЛЬВІВ, 6. січня. — Минулої середі судові влади випустили нарешті на волю за кав'їлею 9 мільйонів мп. ось яких "фєдаківців": Дмитра Палєва, Михайла Матчака, Євгена Зибайєвича, Франца Штика і Петра Яремійчука. Всіх вичислених підчас процесу проти Ст. Фєдака і тов. засуджено на 2 і пів року в'язниці кождо (Штика на півтора), але проти свого засуду оборона внесла зажалене неважності.

Як "патроти" в Галичині помогли голодуючим на Україні.

Львівська "Земля і Воля" з 1. січня с. р. подає: Своєю часу заявив ся у Львові комітет допомоги "Голодуючим на Україні". Сей комітет очевидно Україні нічим не допоміг. Було багато шуму, патріотичних фраз — мало засідань і ніяких звітів. Що стало ся з тим комітетом?

3 промови Калініна на зборах комуністичної молоді.

МОСКВА, 24. січня. — І. Калінін, голова Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету, промовляючи вчора на масових зборах комуністичної молоді, казав: "Атак на Німеччину є одночасно атакою на робітничі маси. Мусу згадати також про вороженню, яку провадила супроти нас Англія, жадаючи в Льозанні від Туреччини свобідного переходу для англійських воєнних кораблів через Проливи. Се є спрямоване також проти Росії, бо скріпає воєнні елементи наших ворогів".

Се значить, що Росія мусить мати сильну армію і сильну флоту, казав Калінін. В подібнім зміслі говорив також Раківський, який вернув недавно тому з Льозанні. Зборами започатковано тижневу кампанію в користь совітської флотії.

Американська колонія в Соціалістичній Росії.

МОСКВА, 20. січня. — Американська індустріальна колонія в Кузнецькій басейні, над якою зрезигнував недавно тому від провуду Вільям Д. Гейвуд, дістала під свій заряд копанальні в тім окрузі і хемічний завод в Камерові.

Колонія остає під цілковитою контролею совітських властей і передає правительству всі засоби своєї продукції.

До відома членам Робітничого Запomoгoгo Товариства в Вінніпегу.

Отсим повідомляє ся членів Р.З.Т. в Вінніпегу, що в неділю, 4. лютого с. р., о год. 2.30 по полудні відбудуть ся місячні збори Р.З.Т. Просить ся всіх членів прибути обовязково на сі збори, як також привести не членів, котрі бажають вступити до Р.З.Т. Заряд.

88 СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ ВІЙШЛИ НА ВОЛЮ.

ЕДМОНТОН, 27. січня. — Судія Симмонс освободив вчора 88 страйкуючих майнерів, які були узнані винними за незаконне зібране в майні Стандард. Разом з увільненням судія видав присуд на один рік в'язниці, який остає в завішено.

3 88 майнерів на суді 30 було з України, 21 з Австрії (тут безперечно входить всі Українці), 5 з Польщі, 5 з Росії, 5 з Злучених Держав, 2 зі Сербії, 1 з Німеччини, 1 з Румунії, 1 з Італії, 1 з Ірляндії, 3 з Скотляндії, 3 з Канади, 6 з Англії і 4 з Валії.

Тристатисична робітнича демонстрація у Відні.

ВІДЕНЬ, 29. січня. — Тут відбула ся велика робітнича демонстрація, в якій взяло участь 300,000 комуністів, соціалістів, безробітних і їх симпатиків. Демонстрація була устроєна для поставлення домагань щодо збільшеня пенсії для безробітних і осягненя інших концесій. Шойно різно вночі поліції вдало ся розігнати тону.

Безробітє в Швайцарії.

ЖЕНЕВА, 23. січня. — Швайцарське правительствє посілає мсією до Канади, щоб розсїдала, чи не будоб там заняті для швайцарських безробітних. В Швайцарії є тепер около 100,000 безробітних.

І. Зїзд Сїпкі Соціалістичних Радянських Республік.

30-го грудня м. р. відбув ся перший союзний Зїзд С.С.Р.Р. На сему зїзді делегати всіх республік мали рівне право. Одноголосно затверджено договір про конституцію С.С.Р.Р., яка складаєть ся з 26 точок.

В Київї йдуть великі приготування до київського контрактного ярмарку, який почнеть ся 15. лютого а скінчить ся 1. Цвітня 1923 р.

В СПРАВІ ЖУРНАЛА ДЛЯ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ.

Важне для відділів Секції Женщин-Робітниць при Стіваришеню Укр. Роб. Дім.

Згідно з рішенем Зїзду Стіваришеня Укр. Роб. Дім заряд "Пролеткульту" приступає до видаваня окремого місячного журнала для женщин-робітниць п. н. "Голос Робітниць", орган Секції Женщин-Робітниць при Стів. У.Р.Д. перше число якого появиться в місячній лютім. Просить ся всі заряди відділів Секції Женщин-Робітниць при Стів. У.Р.Д. присилати вже до першого числа свого журналу бодай короткі звітдомена про стан і освітну та організаційну роботу своїх відділів, та взагалі цікаві для загалу вісти про освітній та організаційний рух між женщинами-робітницями ваших місцевостей.

Притім просить ся з гори повідомити, скільки примірників першого числа журналу належить прислати до кождого відділу, подаючи адреси, на які належить висилати журнал.

Ми переконані, що товаришки в першій мірі візьмуть ся щиро до збираня передплати на "Голос Робітниць", яка вносить один долар на рік, а також займуть ся розпродажею свого журналу і взагалі, так морально як і матеріально, допоможуть не тільки забезпечити безпереривне видаванє свого журналу, але і поставлять його на належній висоті, собі на честь і користь. Прочитавши се з увагою, товаришки, беріть ся до діла і товаришіть кайте собі до помочи.

Всю кореспонденцію і передплату висилати на адресу: Ukrainian Labor Temple, Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

Воздушне полученє Харків-Київ-Прага.

Небаром відкриєть ся воздушна лінія Харків-Київ-Прага. Ціна білету Прага-Харків 900 чеських корон.

УВАГА! - ЧУДОВА МЕЛЬОДРАМА - УВАГА!

Драматично-Співачий Кружок Укр. Роб. Дому

відіграє

В СУБОТУ, 3. ЛЮТОГО, В УКР. РОБ. ДОМІ

чудову романтичну мельодраму в 5-ох діях, після славної повісти Крашевського п. н.:

ХАТА ЗА СЕЛОМ

(ЦИГАНКА АЗА)

Мельодрама "Хата за селом" представляє жите циганів-волокітєв по українських селах. Є се одна з найкращих мельодрам, в котрій від початку до кінця повно гумору, жалю та смутку і кілька гарних народних пісень. Мельодрама є так популярною на українських сценах, що й до тепер не сходить з репертуру Українського Театру "Української Бєсїди" у Львові.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦТНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ (включаючи воєну таксу).

Приготовляєть ся до вистави прем'єра з європейських столицьних театрів, пєса В. Внмиченка п. н.:

"ЧОРНА ПАНТЕРА І БІЛІЯ МЕДВІДЬ".